

שאלות לשיח למידה על בסיס מחוון האוריינות

1. עבודה עם מחוון ריק בבסיס לשיחה פרטנית/צוותית:

הטופס הריק של המחוון מאפשר להתייחס באופן מהותי להיגדים ולמשמעותם בלי להיצמד לדירוג בפועל של המורות ולדירוג המאמנות על המורות. המחוון מציב את הראוי וברור שלא הכל אפשרי ולא הכל במוקד כל הזמן. בהתאם לצורך שאתן מזהות כמאמנות, אפשר להתמקד באופנויות השפה או בעבודה המשותפת. בשיחה כזו המחוון יכול להוות בסיס לזיהוי צרכים, חשיפה של צרכים ושל פערים בין המורה למאמנת וקביעה משותפת של דרכי העבודה המשותפת בזמן הקרוב.

- **מהו הצורך שהמורה/מורות מזהות:** כשאת מתבוננת בהיגדים האלה, מה את מזהה כצורך שלך? במה חשוב לך להתקדם? מה חשוב לך ללמוד/לתרגל? במה היית רוצה שנתמקד?
- **מה הצורך שאני המאמנת מזהה ומהו הרציונל:** הרציונל למיקוד ולדגשים של המאמנת צריך להיות חשוף וגלוי.
למשל: מנקודת המבט שלי חשוב להתמקד ב... אני חושבת שזה חשוב כי... ; עבדנו הרבה על... ואני רואה שאת מאמצת את זה. אני חושבת שהחלק הזה... עוד מאתגר. אם נתמקד בו תרגישי יותר עצמאית ב...; את אומרת שחשוב לך... אני חושבת אבל שאם לא נעשה... יהי קשה יותר להתמקד ב... מה דעתך?
- **איך נקבע את תכנית העבודה המשותפת?**

2. עבודה עם נתוני הדירוג של המורות (בלי דירוג המאמנות):

ההבנה המשותפת של הדירוג מתייחסת לשני היבטים: לתדירות ולתוכן. אפשר לבחור בין השניים ואפשר להתחיל פתוח יותר ולהתמקד בהתאם לשיח.

- **הבנת הדירוג – קשה בחלק מהמקרים לקבוע מהי התדירות האפקטיבית לפעולות השונות והתדירות לבטח משתנה בין כיתות, תוכניות עבודה, שלב בשנה ועוד. לכן, חשוב להבין מה זה אומר על היגד מסוים "במידה רבה מאוד" או "במידה רבה"? הבנת הדירוג קשורה גם להבנה של שיקולי הדעת, כלומר לפי מה קובעים את התדירות? למשל, לאיזה מהגורמים הבאים מתייחסים כשמחליטים על התדירות של פרקטיקה מסוימת בכיתה מסוימת: הצורך של התלמידים, החשיבות שאני כמורה מייחסת לפעילות, האתגר/נקודת החוזק שלי כמורה...**
- **הבנת התוכן – מה זה אומר בעינינו התוכן של ההיגד – כשאנחנו קוראות את ההיגד "מזמנת הזדמנויות ל..." למה אנחנו מתכוונות? מה זה כולל בפועל?**
דיון באופן שבו אנחנו מבינות את התוכן של ההיגדים הוא הזדמנות לחזק את הבנת המושגים המקצועיים, את הכוונה של ההיגד ואת הרציונל של הפעילות. דיון מסוג זה מאפשר לבחון מה מאתגר את המורות ומה הצורך שהן מרגישות ביחס לפעולה הזו – במה הן מרגישות חזקות ומה היו רוצות ללמוד יותר? הבנה כזו של הצרכים, שהיא גלויה ומפורשת, מאפשרת להגדיר יחד הגדרה מדויקת יותר של פרקטיקת העבודה המשותפת; מודלינג או תצפית.

השיחה עם דירוג כלל המורות יכולה להיות בשיחה פרטנית או צוותית. אפשר למשל לומר "כך המורות בצוות דרגו את העבודה בנושא... אשמח להבין איפה את רואה א עצמך ביחס ל..." או "חשוב לי להבין את נקודת מבטך לא ברמת מספרים".

3. מיקוד בפער מסוים בולט:

אם הפער שהמאמנות מזהות אינו אינדיבידואלי (מתייחס לרוב המורות ולא למורה אחת ספציפית) בדאי להציף זאת עם הצוות ולבחון מה מסביר את העובדה שהמאמנות והמורות מבינות את המצב באופן שונה כל כך.

הצעה לדוגמא: יש פה.. פער גדול בין האופן שבו אני (המאמנת) רואה את העבודה לבין האופן שבו רובכן רואות אותה וחשוב לי להבין את הפער הזה. הוא יכול לנבוע מהעובדה שאני פחות נוכחת מכן בכיתות, מהבנה שונה של המושגים או הכוונה שלהם, מצרכים שלכן שאני לא ערה להן ולא נותנת עליהן מענה ומסיבות נוספות. חשוב לי שננסה להבין יחד.

במקרה כזה, חשוב לרדת לפרטים ולא להסתפק באמירות כלליות. לרדת לפרטים משמעו להסתכל כמו שמתואר בסעיף 2 גם דירוג התדירות (מה זה בעיניכם במידה בינונית?) וגם בתוכן.

4. מיקוד בדירוג אחיד:

חשוב לא להתלהב ולהתבלבל מדירוג אחיד בין המאמנות למורות. לפעמים הדירוג האחיד מחביא אי־הבנה ביחס למושג, לתדירות האפקטיבית/הרצויה, להתאמה לצרכים של התלמידים. במקרים אחרים הדירוג האחיד יכול לנבוע מהחשש לומר את האמת וכך לחשוף פגיעות, אי הבנה, אי הסכמה וכו'. לכן, מומלץ לבחון באותו האופן תחומים שבהם יש תואם מושלם.